

Arbeidssatsingen som rant ut i sanden

Rudi Myrvang
rudi.myrvang@gmail.com

Bjørnar Olsen

Norsk psykologforenings hovedsatsingsområde hadde stort potensial, men de store resultatene uteble.

Rudi Myrvang (Bilde: Per Halvorsen) og Bjørnar Olsen (Foto: Arne Olav L. Hageberg)

Med tungt hjerte minnes vi hovedsatsingsområdet «Arbeid» som Norsk psykologforening lanserte i 2019 (Holth, 2019). Målet var å gjøre arbeidslivet til en arena for inkludering, helse og psykologisk velvære, og man skulle vise hvordan psykologisk kunnskap kunne forme både fremtidens arbeidsliv og utdanning.

Den politiske ambisjonen bak et hovedsatsingsområde er å synliggjøre samfunnsarenaer hvor psykologisk kunnskap i for liten grad anvendes, og hvor det er få psykologer. Gjort riktig kan det skape arbeidsplasser, økt innflytelse og bedre løsninger for samfunnet. Arbeid (og utdanning) hadde et åpenbart stort potensial, og ble vurdert som «et utrolig godt valg» av en nyslått president Håkon Kongsrud Skard i 2019 (Holth, 2019).

Resultatene uteble

Dessverre fant aldri satsingen et godt fotfeste. Etter halvannet var det få tegn til at foreningen hadde kommet videre i sitt arbeid (Olsen et al., 2019). I et tilsvarende erkjente Psykologforeningen utfordringene, skyldte på pandemien og lovet forbedringer (Skard et al., 2021). Lite skjedde, selv om et nytt håp ble tent i 2022. Da gikk satsingen inn i sin andre landsmøteperiode, nå under banneret «Helse gjennom arbeid» (Norsk psykologforening, u.å.). Men tross nye løfter forble innsatsen fragmentert, og de store resultatene uteble. Etter fem år er vår konklusjon at satsingen aldri ble realisert.

Visjonen om «arbeid som helsefremmende arena» er rett nok fortsatt relevant. Nylig fastslo Riksrevisjonen at antall unge uføre er mer enn doblet siden 2010, og 70 prosent av disse har en psykisk diagnose (Riksrevisjonen, 2024). Det viser hvor viktig satsingen kunne ha vært, men også at gode intensjoner ikke er nok. For å skape de nødvendige endringene i samfunnet trengs tydelig lederskap, konkrete tiltak og en klar strategi. I stedet valgte foreningen å satse på mange ulike tiltak i det de så som et komplekst felt. Håpet var kanskje at tusen år skulle bli en kraftfull elv, men strategien bidro snarere til at satsingen sildret vekk.

Hvil i fred

La oss derfor la «Arbeid» få hvile i fred. Måtte fremtidige satsinger lære av denne erfaringen, og lykkes med å bidra til samfunnet på et vis «Arbeid» aldri fikk muligheten til.

Merknad. Rudi Myrvang er leder for Norsk psykologforenings fagutvalg i organisasjonspsykologi, men skriver her som privatperson.

Referanser

- Holth, I. (2019, 22. november). Psykologer inn i arbeidslivet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/nyheter/2019/11/psykologer-inn-i-arbeidslivet>
- Norsk psykologforening (u.å.). Helse gjennom arbeid. *Norsk psykologforening*. <https://www.psykologforeningen.no/fag-og-politikk/test-vare-kjernesaker/helse-gjennom-arbeid-2>
- Olsen, B., Myrvang, R. & Næspe, N. L. (2021). Ingen arbeidslivssatsing. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 58(5), 406–407. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2021/05/ingen-arbeidslivssatsning>

- Riksrevisjonen (2024). Arbeidsretta bistand frå styresmaktene til unge utanfor arbeidslivet. Dokument 3:17 (2023–2024). *Riksrevisjonen*. <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/no-2023-2024/ungeutenforarbeidslivet.pdf>
- Skard, H. K., Lauveng, A. & Frøyland, R. (2021). Utdanning og arbeid for alle. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 58(6), 525–526. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2021/06/utdanning-og-arbeid-alle>